

Dosarul nr.2rac-431/2018

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana (V. Martînenco)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Guzun, V. Buhnaci, L. Pruteanu)

DECIZIE

21 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nicolae Craiu
Svetlana Filincova
Victor Burduh

examinînd recursul declarat de către Centrul Științifico Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentat de către avocatul Sergiu Leontean și recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Centrul Științifico Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești,

împotriva deciziei din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, fiind casată parțial hotărârea din 27 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, iar în partea casată a fost emisă o hotărâre nouă,

c o n s t a t ă :

La 01 august 2017, Centrul Științifico Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, anume, constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău nr. 2-259/2014 din 13 octombrie 2014, încasarea din bugetul de stat a sumei datoriei neexecutate de 1 858 723,6 lei, a sumei de 309 360,70 lei, cu titlu de dobîndă de întîrziere pentru perioada 21 aprilie 2015 – 20 mai 2016, repararea prejudiciului moral în sumă de 3000 euro în echivalent MDL la data executării.

În motivarea pretențiilor, reclamantul a indicat că, prin hotărârea din 13 octombrie 2014 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, s-a dispus încasarea din

contul Întreprinderii de Stat „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău”, în beneficiul Centrului Științifico Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată suma de 1 075 140,8 lei – cu titlu de datorie, suma de 339 532,4 lei – cu titlu de dobândă de întârziere, suma de 387 050,4 lei – cu titlu de penalitate și suma de 57 000 lei – cu titlu de cheltuieli de judecată.

S-a indicat că, după intrarea în vigoare a hotărârii respective, a fost eliberat titlul executoriu și depus spre executare la biroul executorului judecătoresc Bănărescu Anatolie, care la aceeași dată a emis încheierea de intentare a procedurii de executare.

Reclamantul a menționat că, la 09 octombrie 2013, s-a desfășurat ședința grupului de lucru, pe marginea problemelor apărute în legătură cu încasarea unei datorii din contul Întreprinderii de Stat „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău”, în beneficiul Centrului Științifico Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată, adjudecată în baza hotărârii Judecătorei Economice de Circumscripție nr.2e-3615/11, prin care s-a dispus încasarea sumei de 8 876 285,83 lei – cu titlu de datorie, sumei de 1 616 756,42 lei – cu titlu de dobândă de întârziere, sumei de 100 000 lei – cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică și sumei de 50 000 lei – cu titlu de taxă de stat.

În acest sens, s-a indicat că, potrivit procesului-verbal al grupului de lucru, în cazul în care nu vor fi achitate datoriile, există riscurile de a fi încasată suma datoriei și dobânzile de întârziere din contul bugetului de stat. Astfel, s-a stabilit existența problemei și s-a decis că Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a Republicii Moldova va înainta un demers către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, în vederea alocării prin rectificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2013 a mijloacelor financiare pentru achitarea datoriei, iar debitorul va prezenta Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare a Republicii Moldova un plan de acțiuni pentru stingerea datoriei.

Consideră reclamantul că în acest mod fondatorul (autoritate publică de stat) practic a recunoscut pretențiile invocate în prezenta acțiune, iar neexecutarea hotărârii respective este intenționată, care în consecință poate duce la mărirea considerabilă a datoriei, despre ce au fost somați atât debitorul, cât și fondatorul acestuia.

Centrul Științifico Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată a mai specificat că hotărârea Judecătorei Economice de Circumscripție nr. 2-259/2014, a intrat în vigoare la 21 aprilie 2015, însă nu a fost executată, prin ce s-a încălcat dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, reclamantul susține că i-a fost cauzat un prejudiciu material, societatea fiind abuziv lipsită de posibilitatea de a dispune de 1 858 723,6 lei, de a investi aceste mijloace în activitatea sa de antreprenariat, fiind nevoit de a contracta credite de la instituțiile bancare.

La 07 aprilie 2016, reclamantul a formulat un demers în adresa Guvernului Republicii Moldova, privind soluționarea problemei ce ține de achitarea datoriei având drept teme titlul executoriu nr. 2-259/2014.

S-a mai specificat că, la 06 mai 2016, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a expedit un răspuns, prin care a informat reclamantul despre faptul că

la 28 aprilie 2016 a fost convocată o ședință cu reprezentanții instituțiilor vizate, unde s-a indicat că reprezentantul debitorului este disponibil să achite benevol datoria în rate, fapt care nu corespunde realității.

Reclamantul a remarcat că, prin răspunsul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare a Republicii Moldova din 12 mai 2016, s-a indicat că debitorul a făcut o propunere reprezentantului creditorului, pe care acesta a refuzat s-o accepte, însă nimeni nu a făcut nicio ofertă reprezentantului Centrului Științifico Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată.

S-a mai indicat că reprezentantul Ministerului Justiției al Republicii Moldova și reprezentantul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare a Republicii Moldova cunosc despre existența datoriei încă de la data inițierii procesului civil, iar, conform procesului-verbal al grupului de lucru din 09 octombrie 2013, reprezentanții unanim au recunoscut că conform practicii CEDO, dacă nu vor fi stinse aceste datorii de către debitor, se vor încasa din contul bugetului de stat.

A solicitat Centrul Științifico Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău din 13 octombrie 2014, încasarea din bugetul de stat a sumei datoriei neexecutate de 1 858 723,6 lei, a sumei de 309 360,70 lei, cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 21 aprilie 2015 – 20 mai 2016, repararea prejudiciului moral în sumă de 3000 euro în echivalent MDL la data executării.

Prin hotărârea din 27 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, cererea de chemare în judecată depusă de către Centrul Științifico Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată a fost admisă parțial.

A fost constatată încălcarea dreptului Centrului Științifico Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată la executarea în termen rezonabil a hotărârii nr. 2-259/2014 din 13 octombrie 2014 a Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău.

S-a dispus încasarea din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul Centrului Științifico Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată suma de 1 858 723,6 lei, cu titlu de prejudiciu material, suma de 2000 euro convertiți în valuta națională la momentul executării hotărârii, cu titlu de prejudiciu moral, s-a respins ca neîntemeiate pretențiile privind încasarea sumei de 309 360,70 lei, cu titlu de dobândă de întârziere și privind repararea prejudiciului moral ce depășește suma de 2000 euro.

A fost retras de la executare titlul executoriu eliberat în baza hotărârii nr. 2-259/2014 din 13 octombrie 2014 a Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău (f.d. 105, 111-118).

Manifestînd dezacord față de hotărârea primei instanțe, la 17 ianuarie 2018, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a contestat-o cu apel, solicitînd casarea hotărârii recurate, cu emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea să fie respinsă.

Prin decizia din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, fiind casată parțial hotărârea din 27 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, iar în partea casată a fost emisă o hotărâre nouă, prin care a fost respinsă pretenția înaintată de Centrul Științifico Practic „Protecția Plantelor” Societate cu

Răspundere Limitată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, cu privire la repararea de către stat a prejudiciului material cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești în mărime de 1 858 723,60 lei. În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută fără modificări (f.d. 188, 189-199).

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță nu a dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate, nu a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea corectă a cauzei și în consecință a adoptat o hotărâre parțial întemeiată.

Invocând ilegalitatea deciziei instanței de apel, Centrul Științifico Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentat de către avocatul Sergiu Leontean a contestat-o cu recurs la 08 septembrie 2018, solicitând casarea deciziei recurate, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel nu a constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a pricinii, fiind aplicate eronat normele de drept material și încălcate normele de drept procedural.

S-a mai specificat că, în cauza dată, este cert stabilit că autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești, care este statul Republica Moldova, n-a întreprins toate măsurile corespunzătoare în vederea executării hotărârilor judecătorești irevocabile, ca urmare Centrul Științifico Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată, nu a putut beneficia de succesul obținut în urma examinării litigiului, care se referă la încasarea datoriei din contul pîrîtului, fapt care incontestabil denotă că hotărârea adoptată în favoarea reclamantului a rămas neexecutată o perioadă considerabilă de timp, precum și în continuare rămâne neexecutată.

La 17 septembrie 2018, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nefiind de acord cu decizia instanței de apel, a contestat-o cu recurs, solicitând casarea parțială a deciziei recurate, în partea pretențiilor ce țin de repararea prejudiciului moral, cu emiterea în această parte a unei hotărâri noi prin care aceste pretenții să fie respinse.

În motivarea recursului, recurentul a indicat că instanța de apel nu a constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a pricinii, fiind aplicate eronat normele de drept material și încălcate normele de drept procedural.

Ministerul Justiției al Republicii Moldova a specificat că intimatul/reclamant nu a probat prejudicierea sa în legătură cu neexecutarea documentului executoriu.

S-a precizat că, potrivit jurisprudenței CEDO, scopul sumelor stabilite cu titlu de satisfacție echitabilă este exclusiv de a-i acorda intimatului/reclamantului o reparațiune pentru prejudiciul pe care acesta l-a suferit, ce constituie o consecință a încălcării constatate.

Potrivit art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Instanța de recurs constată că la dosar este anexată scrisoarea Curții de Apel Chișinău din 09 iulie 2018, prin care a fost expediată în adresa părților la proces copia deciziei recurate (f.d. 200), fiind recepționată de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova la 16 iulie 2018 (f.d. 219). Însă la dosar nu sunt anexate probe

care ar confirma data recepționării de către Centrul Științifico Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată a copiei deciziei instanței de apel. Respectiv, recursurile declarate la 08 septembrie 2018 și la 17 septembrie 2018 au fost depuse în termen.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 24 octombrie 2018, recursul declarat de către Centrul Științifico Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentat de către avocatul Sergiu Leontean și recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova au fost considerate admisibile.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Examinând materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Centrul Științifico Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentat de către avocatul Sergiu Leontean și recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova întemeiate și care urmează a fi admise.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) lit. b), c) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

Înscrisurile administrate la dosar confirmă faptul că, prin hotărârea din 13 octombrie 2014 a Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău, s-a dispus încasarea din contul Întreprinderii de Stat „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău”, în beneficiul Centrului Științifico Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată a sumei de 1 075 140,8 lei, cu titlu de datorie, a sumei de 339 532,4 lei, cu titlu de dobândă de întârziere, a sumei de 387 050,4 lei, cu titlu de penalitate și 57 000 lei cheltuieli pentru asistență juridică, hotărârea vizată intrând în vigoare la data de 21 aprilie 2015 și în acest sens fiind emis titlul executoriu creditorului (f.d. 9).

Prin încheierea din 10 iunie 2015 a executorului judecătoresc Bănărescu Anatolie, privind inițierea executării silită și aplicarea măsurilor de asigurare a executării documentului executoriu, a fost notificat Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova despre procedura de executare silită și întru asigurarea respectării drepturilor creditorului urmăritor, s-a solicitat acordarea aportului în acest sens și supravegherea executării întocmai de către debitor a prevederilor

prezentei încheieri și expunerea opiniei pe marginea executării silite a documentului executoriu (f.d. 62).

Instanța de recurs atestă că fondatorul Întreprinderii de Stat „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău” este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova.

Totodată, prin înscrisurile anexate la dosar și anume prin procesul-verbal din 09 octombrie 2013 al ședinței desfășurate pe marginea problemelor apărute în legătură cu încasarea unei datorii din contul Întreprinderii de Stat „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău”, se confirmă că în cazul în care nu vor fi achitate datoriile, există riscurile de a fi încasată suma datoriei și dobânda de întârziere din contul bugetului de stat.

În cadrul aceluiași grup de lucru s-a mai stabilit existența problemei și s-a decis că Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a Republicii Moldova va înainta un demers către Ministerul Finanțelor în vederea alocării prin rectificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2013 a mijloacelor financiare pentru achitarea datoriei.

De asemenea, s-a decis că debitorul va prezenta Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare a Republicii Moldova un plan de acțiuni pentru stingerea datoriei (f.d. 28-31).

La 07 aprilie 2016, avocatul Sergiu Leontean, în interesul Centrului Științifico Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată a expediat un demers în adresa Guvernului Republicii Moldova, privind soluționarea problemei ce ține de achitarea datoriei în baza titlului executoriu nr. 2-259/2014 emis de Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău.

Prin răspunsul din 06 mai 2016 a Ministerului Justiției al Republicii Moldova, reclamantul/recurent a fost informat că la 28 aprilie 2016 a fost convocată o ședință cu reprezentanții instituțiilor vizate, în cadrul căreia debitorul Întreprinderea de Stat „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău” a declarat că este dispus să achite în rate suma datoriei respective (f.d. 60).

Prin urmare, Centrul Științifico Practic „Protecția Plantelor” Societatea cu Răspundere Limitată pretinde încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii din 13 octombrie 2014 a Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău, iar în urma încălcării acestui drept, consideră rațional repararea prejudiciului moral și încasarea prejudiciului material.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând situația de fapt din cauza dată, în raport cu probele anexate la dosar, consideră oportun de a reitera prevederile art. 8 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, care statuează că orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea

prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (2) din Legea precitată, aplicarea și interpretarea termenilor din prezenta lege se fac prin prisma legislației naționale, a prevederilor Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

Instanța de recurs, în acest sens menționează că potrivit jurisprudenței sale constante, CEDO a opinat că executarea unei hotărâri sau decizii, indiferent de instanță, trebuie să fie considerată ca făcând parte integrantă din „proces” în sensul art. 6 din Convenție (cauza Hornsby împotriva Greciei, hotărârea din 19 martie 1997, § 40).

Pe de altă parte, admitând că dreptul de acces la un tribunal nu poate obliga un stat să execute fiecare hotărâre cu caracter civil, oricare ar fi și indiferent de circumstanțe (cauza SangHer împotriva Franței, nr. 50342/99, § 39, 27 mai 2003), în același timp, că dacă administrația refuză sau omite să execute sau chiar întârzie să o facă, garanțiile prevăzute la art. 6 de care a beneficiat justițiabilul pe parcursul fazei judiciare a procedurii, pierd orice rațiune de a fi (cauza Hornsby, precitată, § 41).

Mai mult, CEDO consideră că omisiunea autorităților de a se conforma într-un termen rezonabil unei decizii definitive, poate determina încălcarea art. 6 alin. (1) din Convenție, mai ales atunci când obligația de a solicita executarea deciziei în cauză aparține unei autorități administrative. Or, Guvernul nu a prezentat nici un argument de natură să justifice întârzierea observată în cauză în executarea hotărârii definitive favorabile reclamantilor. Curtea consideră că această întârziere este imputabilă exclusiv autorităților administrative (cauza Acatrinei împotriva României, nr. 7114/02, § 40).

Instanța de recurs menționează că, în cauza dată, se pretinde neexecutarea unui titlu executoriu nr. 2-259/2014 emis în baza hotărârii din 13 octombrie 2014 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, iar acțiunea cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, a fost depusă la 01 august 2018. Astfel, Colegiul remarcă faptul că termenul de neexecutare a documentului executoriu, constituie aproximativ 2 ani, 10 luni și 18 zile.

Prin urmare, în cauza dată este cert stabilit că, autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești, nu a întreprins toate măsurile corespunzătoare în vederea executării hotărârii judecătorești irevocabile, ca urmare Centrul Științific Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată nu a putut beneficia de succesul obținut în urma examinării litigiului, care se referea la încasarea datoriei, fapt ce incontestabil denotă că hotărârea adoptată în favoarea reclamantului a rămas neexecutată o perioadă îndelungată de timp.

Instanța de recurs, în circumstanțele relatate supra, constată încălcarea dreptului Centrului Științific Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată la executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău nr. 2-259/2014 din 13 octombrie 2014.

În continuare, Colegiul va analiza temeinicia pretenției înaintată de reclamantul-recurent cu privire la încasarea din bugetul de stat a sumei de 1858723,60 lei, cu titlu de datorie adjudecată prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani,

mun. Chișinău nr. 2-259/2014 din 13 octombrie 2014, și încasarea sumei de 309 360,70 lei, cu titlu de dobândă de întârziere.

Astfel, conform art. 5 alin. (3) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011 (în vigoare din 28 aprilie 2017), instanța de judecată nu poate dispune încasarea sumei creanței ca urmare a constatării faptului că a fost încălcat dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Prin urmare, instanța de recurs menționează că în baza hotărârii Judecătoria Râșcani, mun. Chișinău nr. 2-259/2014 din 13 octombrie 2014, Centrul Științific Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată, are o creanță față de Întreprinderea de Stat „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău” în sumă de 1858723,60 lei, care în cauza dată se solicită de către reclamantul/recurent de a fi încasată din contul bugetului de stat, cu titlu de datorie.

Relevant cazului este că legiuitorul, prin completarea cu alineatul (3) a art. 5 din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr.87 din 21 aprilie 2011, operată prin Legea nr.191 din 23.09.2016, în vigoare din 28 aprilie 2017, anume a stabilit interdicție în acest sens și a prescris instanțelor de judecată că nu pot să dispună încasarea sumei creanței ca urmare a constatării faptului că a fost încălcat dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, fapt care în mod cert confirmă netemeinicia pretenției respective a recurentului, Centrul Științific Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată, din care motive și urmează a fi respinsă cerința dată.

Colegiul menționează că este neîntemeiat argumentul Centrului Științific Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată precum că, deoarece Întreprinderea de Stat „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău” este finanțat direct de la bugetul de stat și acesta este pe larg controlat de stat. Prin urmare, statul urmează a fi considerat responsabil de orice datorii ale Întreprinderii vizate.

În sensul dat, instanța de recurs accentuează că potrivit art. 1 alin. (1) - (4) din Legea nr. 146-XIII din 16 iunie 1994 cu privire la întreprinderea de stat (în vigoare la data apariției obligației), întreprinderea de stat este o întreprindere al cărei capital social aparține în întregime statului.

Întreprinderea de stat este agent economic independent, cu drepturi de persoană juridică, care pe baza proprietății de stat transmise ei în gestiune, desfășoară activitate de întreprinzător.

Controlul asupra activității întreprinderii îl exercită organele administrației de stat în conformitate cu Legea cu privire la antreprenariat și întreprinderi, prezenta lege și cu alte acte legislative. Întreprinderea poartă răspundere pentru obligațiunile sale cu toate bunurile de care dispune. Organul administrației de stat nu poartă răspundere pentru obligațiunile întreprinderii pe care a înființat-o. Întreprinderea nu poartă răspundere pentru obligațiunile organului administrației de stat care a înființat-o.

Prin urmare, pretențiile reclamantului/recurent cu privire la încasarea din bugetul de stat a sumei datorate de 1858723,60 lei sunt neîntemeiate, din care motive urmează a fi respinse.

În continuare, instanța de recurs va analiza, prin prisma normelor de drept material pertinente cauzei, temeinicia pretenției Centrului Științifico Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la repararea prejudiciului moral.

Instanța de recurs precizează că despăgubirea acordată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în legătură cu daunele morale este menită să furnizeze o compensație financiară pentru un prejudiciu moral, cum ar fi suferințe psihice sau fizice.

Prin natura lor, daunele morale nu pot fi adaptate la calcule exacte. Dacă se stabilește existența unor astfel de daune, și în cazul în care se consideră că este necesară o compensație bănească, se va face o evaluare pe o bază echitabilă, luând în considerare standardele care decurg din jurisprudența CEDO.

Cu referire la situația din cauza dată, suma de 2000 euro adjudecată de instanțele ierarhic inferioare cu titlu de prejudiciu moral, nu poate fi considerată o reparație echitabilă în sensul art. 41 din Convenție.

În acest sens, este relevant faptul că prejudicii morale în favoarea persoanelor juridice se acordă într-un quantum mai modest în comparație cu persoanele fizice (*hotărârea CEDO din 06 octombrie 2009 emisă în cauza SRL „Deservire” împotriva Moldovei cu privire la durata nerezonabilă a procedurilor de aproximativ 6 ani de zile, unde companiei i s-a acordat prejudiciu moral în valoare de 600 EUR*).

Or, Curtea Europeană a Drepturilor Omului acordă compensații morale persoanelor juridice pentru incertitudinea în planificare, perturbarea managementului și, într-o mai mică măsură, inconveniente cauzate echipei de conducere (*Comingersoll împotriva Portugaliei, 2000, § 35*).

Astfel, Colegiu menționează că referirea reclamantului/recurent la hotărârea CEDO, emisă în cauza Clionov împotriva Moldovei, nu este pertinentă cazului dat, deoarece în cauza respectivă este vizată o persoană fizică, care în urma unui accident de muncă din vina angajatorului a pierdut capacitatea de muncă în proporție de 100%, iar compensația lunară care urma să-i fie achitată de către angajator era vitală pentru reclamant.

Prin urmare, având în vedere că în cauza dată, durata neexecutării hotărârii, pînă la data depunerii cererii de chemare în judecată este de aproximativ 2 ani, 10 luni și 18 zile, instanța de recurs consideră echitabil adjudecarea din bugetul de stat a sumei de 12 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că este neîntemeiată concluzia primei instanțe, menținută prin decizia instanței de apel prin care s-a dispus retragerea de la executare a titlului executoriu eliberat în baza hotărârii nr. 2-259/2014 din 13 octombrie 2014 a Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău.

În acest sens, instanța de recurs consideră necesar de a reitera prevederile art. 11 lit. a) Cod de executare, care statuează expres că sînt documente executorii și se

execută conform normelor stabilite de prezentul cod titlurile executorii eliberate de instanța de judecată în condițiile legii.

Conform art. 12 alin. (1) din același cod, titlul executoriu se eliberează creditorului la cerere de către prima instanță, după rămânerea definitivă a hotărârii.

Potrivit art. 83 alin. (1) lit. a), b), e) și g) Cod de executare, procedura de executare încetează în cazul în care obligația a fost stinsă, între creditor și debitor a fost încheiată o tranzacție, în condițiile prezentului cod, hotărârea, decizia sau încheierea în al cărei temei a fost eliberat documentul executoriu a fost anulată printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă, creditorul a renunțat la executare.

Prin urmare, Colegiul menționează că în cauza dată titlul executoriu eliberat în baza hotărârii nr. 2-259/2014 din 13 octombrie 2014 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, neîntemeiat a fost retras de la executare prin hotărârea instanței de fond, menținută prin decizia instanței de apel.

Din considerentele sus-menționate și având în vedere faptul că circumstanțele cauzei au fost constatate pe deplin de către prima instanță și instanța de apel, însă normele de drept material au fost aplicate eronat, nefiind necesară verificarea suplimentară de dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Centrul Științifico Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentat de către avocatul Sergiu Leontean, și recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Centrul Științifico Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentat de către avocatul Sergiu Leontean și recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Se casează decizia din 05 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 27 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Centrul Științifico Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, cu emiterea unei hotărâri noi prin care:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Centrul Științifico Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Se constată încălcarea dreptului Centrului Științifico Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată la executarea în termen rezonabil a hotărârii nr. 2-259/2014 din 13 octombrie 2014 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău.

Se încasează din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul Centrului Științifico Practic „Protecția Plantelor” Societate cu Răspundere Limitată suma de 12 000 (douăsprezece mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral. În rest, acțiunea se respinge ca neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Maria Ghervas

Nicolae Craiu

Svetlana Filincova

Victor Burduh